

تجدیدنظر دوم را در محاسبه شاخص هزینه زندگی و شاخص قیمت
عمده فروشی کالاها به عمل آورد. در سال ۱۳۵۳ تحولاتی در اوضاع
اقتصادی کشور پدید آمد و سال مذکور به عنوان سال
پایه در نظر گرفته شد. بر همین اساس، محاسبه شاخصهای فوق،
برای سومین بار مورد تجدیدنظر قرار گرفت.
در سال ۱۳۶۱، با توجه به تغییرات ایجاد شده در الگوی مصرف
خانوارها که ناشی از تحولات اقتصادی و اجتماعی بعد از انقلاب
اسلامی بود، این سال به عنوان سال پایه انتخاب شد و
تجدیدنظر در زمینه محاسبه شاخصهای مذکور به عمل آمد.
در سال ۱۳۶۹، با پایان یافتن جنگ تحمیلی و تغییر شرایط
اقتصادی، ضرورت تجدیدنظر در سال پایه احساس شد و این
سال را بانک مرکزی آغاز کرد.
بانک مرکزی در سال ۱۳۷۸، سال پایه را برای "شاخص قیمت
کالاها و خدمات مصرفی در مناطق شهری ایران" از سال ۱۳۶۹ به
سال ۱۳۷۶ تغییر داد. همچنین این شاخص از سال ۱۳۸۵ براساس
سال پایه ۱۳۸۳ محاسبه و ارائه شده است. لازم به ذکر است از سال
۱۳۸۱ محاسبه این شاخص در دفتر "شاخص قیمت‌های مرکز آمار
ایران آغاز شد و از سال ۱۳۹۰ مقرر شد اطلاعات این شاخص در
سالنامه آماری کشور براساس سال پایه ۱۳۸۱ ارائه شود. شایان ذکر
است در سال ۱۳۹۱ اطلاعات این شاخص براساس سال پایه ۱۳۹۰
توسط دفتر شاخص قیمت مرکز آمار ایران محاسبه و در سالنامه
آماری کشور قرار گرفت.

مقدمه

سابقه بررسی قیمت‌ها و محاسبه شاخصهای ذی ربط در نقاط
شهری و روستایی کشور که در حال حاضر توسط بانک مرکزی
جمهوری اسلامی ایران و مرکز آمار ایران انجام می‌گیرد، به شرح
ذیر است:

**(الف) شاخص قیمت عمده فروشی کالاها و شاخص قیمت کالاها و
خدمات مصرفی در نقاط شهری**
برای اولین بار، بانک ملی ایران در سال ۱۳۱۵، محاسبه شاخص
هزینه زندگی^۱ و شاخص قیمت عمده فروشی کالاها را در نقاط
شهری آغاز کرد.

در سال ۱۳۳۸، با تغییر سال پایه، محاسبه شاخص هزینه زندگی و
شاخص قیمت عمده فروشی کالاها مورد تجدیدنظر قرار گرفت و با
تأسیس بانک مرکزی ایران در سال ۱۳۳۹، مسئولیت تهیه شاخصهای
مذکور، به این بانک محلول شد. بانک مرکزی ایران، با توجه به
تغییرات قابل ملاحظه در الگوی مصرف خانوارها و ترکیب هزینه
آن‌ها، سال ۱۳۴۸ را سال پایه قرار داد و

^۱ منظور از "شاخص هزینه زندگی"، "شاخص قیمت کالاها و خدمات
مصرفی" است.

تعاریف مفاهیم

شاخص قیمت کالاها و خدمات مصرفی: معیار سنجش تغییرات قیمت تعداد معین و ثابتی از کالاها و خدمات مورد مصرف خانوار نسبت به سال پایه، شاخص قیمت کالاها و خدمات مصرفی نامیده می‌شود. طبقه‌بندی در گروه‌های کالاها و خدمات: طبقه‌بندی کالاها و خدمات در شاخص‌های قیمت، براساس ماهیت آن‌ها و طبقه‌بندی‌های بین‌المللی و نیازهای ملی انجام گرفته است، ولی مبنای کلی، طبقه‌بندی پیشنهادی سازمان ملل (COICOP^۱ برای کالاها و خدمات مصرفی، S I T C^۲ برای عمدۀ فروشی) می‌باشد که بنابر ملاحظات اقتصاد ایران، تغییراتی در آن داده شده است.

در این طبقه‌بندی‌ها، کالاها و خدمات به چند گروه بزرگ تقسیم می‌شود که هر یک از آن‌ها چندین زیر‌گروه دارد. گروه‌های بزرگ را گروه‌های اصلی و زیر گروه‌های آن‌ها را گروه‌های فرعی کالاها و خدمات می‌نامند.

در ضمن، گروه‌های کالاها و خدمات بر حسب نیاز براساس گروه‌های اختصاصی نیز طبقه‌بندی می‌شوند.

سال پایه: سال معین و ثابتی است که درصد تغییرات شاخص، نسبت به آن سنجیده می‌شود و عدد شاخص در آن سال برابر ۱۰۰ است.

ضریب اهمیت: سهم هر کالا یا خدمت را در مجموعه کالاها و خدمات مشمول شاخص، ضریب اهمیت می‌گویند. در شاخص قیمت کالاها و خدمات مصرفی، سهم هر کالا یا خدمت به کل هزینه خانوار پرداختی خانوار، برای آن کالا یا خدمت به کل ارزش فروش عمده فروشی کالا به کل ارزش عمده فروشی کالاها می‌باشد.

نقاط شهری: رجوع کنید به تعاریف و مفاهیم "فصل ۲- جمعیت".

نقاط روستایی: رجوع کنید به تعاریف و مفاهیم "فصل ۲- جمعیت".

ب) شاخص قیمت کالاها و خدمات مصرفی خانوارها در نقاط روستایی

در سال ۱۳۵۳، مرکز آمار ایران برای اولین بار، طرح آمارگیری از قیمت خرد فروشی تعدادی از کالاها و خدمات مصرفی در نقاط روستایی را به مرحله اجرا در آورد و از آن زمان تا مهرماه ۱۳۵۷ نتایج حاصل از آمارگیری‌های مذکور را همه ساله به صورت متوسط قیمت کالاها و خدمات مصرفی در نقاط روستایی، در قالب نشریات فصلی و سالانه، منتشر می‌کرد.

پس از آن، نتایج نیمه دوم سال ۱۳۵۸ و نیمه اول سال ۱۳۵۹ طرح آمارگیری فوق، به صورت متوسط قیمت و شاخص قیمت کالاها و خدمات مصرفی روستایی در اختیار علاقمندان قرار گرفت.

از سال ۱۳۶۱ تا ۱۳۷۵، شاخص قیمت خرد فروشی کالاها و خدمات مصرفی خانوارها در نقاط روستایی، براساس سال پایه ۱۳۶۱ تهیه و منتشر می‌شد. همچنین در سال ۱۳۷۶، سال ۱۳۷۴ به عنوان سال پایه انتخاب و آمارهای مورد نظر برای سال‌های ۱۳۷۵ تا ۱۳۸۳، به تفکیک استان‌ها و کل کشور تهیه و منتشر شده است. از سال ۱۳۸۳ تا سال ۱۳۹۱، سال ۱۳۸۱ به عنوان سال پایه مبنای محاسبه بوده است. در حال حاضر براساس آخرین تجدیدنظر سال ۱۳۹۰ به عنوان سال پایه مبنای محاسبه قرار گرفته است.

۲ طبقه‌بندی مصرف فردی بر حسب هدف
Individual Consumption According
Purpose: COICOP)

۳ طبقه‌بندی استاندارد بین‌المللی تجارت
International Trade Classification: SITC)

سالنامه آماری استان کردستان – ۱۳۹۴ – ۲۲- شاخصهای قیمت

۲۲-۱- شاخص قیمت کالاهای و خدمات مصرفی خانوارهای شهری بر حسب گروههای اختصاصی، اصلی و برخی از گروههای فرعی
(۱۳۹۰=۱۰۰)

درصدتغییر سال ۱۳۹۴ نسبت به سال ۱۳۹۳	۱۳۹۴	۱۳۹۳	۱۳۹۲	۱۳۹۱	۱۳۹۰	۱۳۸۹	۱۳۸۵	ضریب اهمیت	گروههای کالاهای و خدمات
۷/۷	۲۱۴/۱	۱۹۸/۸	۱۷۰/۰	۱۳۱/۰	۱۰۰	۷۹/۶	۴۰/۱	۱۰۰	شاخص کل گروههای اصلی و فرعی :
۶/۴	۲۳۲/۰	۲۱۸/۰	۲۰۲/۷	۱۴۲/۶	۱۰۰	۰	۰	۳۱	خوراکی ها، آشامیدنی ها
۶/۴	۲۳۰	۲۱۶/۱	۲۰۰/۷	۱۴۲	۱۰۰	۷۴/۳	۳۶/۳	۲۹/۶	خوراکیها
۸/۶	۲۰۶/۲	۱۸۹/۹	۱۷۱/۳	۱۳۲/۹	۱۰۰	۰۰/۴	۲۴/۷	۸/۷	نان و غلات
۱/۱	۲۰۹/۸	۲۰۷/۶	۱۹۷/۷	۱۴۹/۴	۱۰۰	۹۰	۴۲/۳	۷/۱	گوشت قرمز، سفید و فرآوردهای آن ها
۰/۴	۲۰۲/۲	۲۰۱/۴	۱۹۳/۷	۱۴۹/۲	۱۰۰	۹۰/۱	۴۱/۸	۶/۴	گوشت قرمز و گوشت ماکیان
۶	۲۸۳/۸	۲۶۷/۷	۲۳۷/۵	۱۵۲/۱	۱۰۰	۸۸	۴۹/۴	۰/۷	ماهی ها و صدف داران
۷/۴	۲۳۴/۴	۲۱۸/۲	۱۹۴/۴	۱۴۷/۶	۱۰۰	۷۴/۰	۴۱/۴	۲/۰	لبنیات و تخم مرغ
۰/۸	۲۲۰	۲۱۸/۳	۲۰۴/۲	۱۴۲/۳	۱۰۰	۷۶/۸	۲۸/۶	۱/۶	روغن ها و چربی ها
۱۳/۶	۲۹۴/۸	۲۰۹/۶	۲۳۹/۳	۱۴۶/۱	۱۰۰	۷۸/۹	۴۱/۲	۳/۶	میوه ها و خشکبار
۴/۶	۲۷۳/۲	۲۶۱/۱	۲۶۳/۶	۱۵۲/۹	۱۰۰	۸۵/۱	۴۴/۱	۳/۱	سبزی ها و جویاب
۶/۶	۲۱۳/۰	۲۰۰/۲	۱۷۹/۱	۱۲۷/۹	۱۰۰	۷۹/۲	۵۱	۱/۹	قد و شکر و شیرینی ها
۹	۲۴۷/۷	۲۲۷/۲	۱۹۰/۹	۱۳۳/۳	۱۰۰	۸۹/۱	۵۲/۷	۱/۱	ادویه و چاشنی ها
۷/۲	۲۸۴/۶	۲۶۸	۲۴۴/۸	۱۵۴/۱	۱۰۰	۸۸/۲	۵۲/۰	۱/۴	چای و سایر آشامیدنیها (غیر الکلی)
۱/۶	۲۲۳/۷	۲۱۸/۴	۲۹۹/۸	۱۹۳/۶	۱۰۰	۰	۰	۰/۶	دخانیات
۸/۵	۲۰۴/۸	۱۸۸/۸	۱۶۲/۱	۱۲۶	۱۰۰	۸۱/۸	۴۱/۸	۶۸/۴	کالاهای غیر خوراکی و خدمات
۱۰	۲۸۳/۰	۲۰۷/۷	۲۲۱/۹	۱۴۶/۶	۱۰۰	۸۲/۲	۵۴/۲	۶/۹	پوشак و کفش
۴/۰	۱۷۷/۲	۱۶۰	۱۳۴/۳	۱۱۵/۱	۱۰۰	۸۰/۸	۳۳/۷	۲۹/۴	مسکن ، آب برق و گاز و سایر سوختها
۱۰/۸	۱۷۲/۷	۱۰۰/۹	۱۳۷/۱	۱۱۴/۳	۱۰۰	۹۲	۳۶/۲	۲۲/۳	مسکن
۱۰/۸	۱۷۱/۹	۱۰۰/۱	۱۳۶/۴	۱۱۴/۱	۱۰۰	۹۲/۲	۳۶	۲۲/۸	اجاره
۸/۲	۲۱۱/۸	۱۹۰/۷	۱۷۰/۰	۱۲۳/۹	۱۰۰	۸۳/۱	۴۴/۳	۰/۰	تهرهاری و تعمیر واحد مسکونی
-۱۷/۲	۱۴۵/۷	۱۷۶	۱۲۳/۲	۱۱۸	۱۰۰	۳۳/۰	۲۳/۱	۶	آب برق و گاز و سایر سوختها
۵/۸	۲۰۱/۳	۲۳۷/۰	۲۱۰/۷	۱۴۳/۴	۱۰۰	۸۸/۲	۵۵/۲	۵	مبلمان، لوازم خانگی و تعمیر و تهرهاری آنها
۱۷/۱	۲۰۵/۳	۲۱۸/۱	۱۷۴/۹	۱۲۴/۸	۱۰۰	۸۹	۴۹/۶	۵	بهداشت و درمان
۸/۲	۲۱۶/۵	۲۰۰/۱	۱۶۴/۱	۱۲۱/۴	۱۰۰	۸۵/۹	۵۸/۸	۸/۶	حمل و نقل
۲۹/۴	۱۰۰/۴	۱۱۶/۲	۱۱۰/۰	۱۰۴/۸	۱۰۰	۹۹/۲	۹۸/۶	۳/۲	ارتباطات
۸/۱	۲۰۹/۱	۱۹۳/۰	۱۸۳/۷	۱۳۶/۸	۱۰۰	۹۱	۷۰/۲	۲/۷	تفريح و فرهنگ
۱۹/۶	۱۸۰/۹	۱۰۱/۲	۱۲۷/۴	۱۰۹	۱۰۰	۸۹	۷۴/۳	۱/۶	آموزش
۱۰/۴	۲۶۸/۴	۲۲۲/۰	۱۹۰/۷	۱۳۹/۹	۱۰۰	۸۲/۰	۴۳	۰/۷	هتل و رستوران
۷/۴	۲۳۰	۲۱۴/۲	۱۹۹/۸	۱۶۲/۷	۱۰۰	۶۷/۳	۳۱/۱	۵/۳	کالاهای و خدمات متفرقه
گروههای اختصاصی :									
۴/۷	۲۲۸/۷	۲۱۸/۴	۱۹۰/۱	۱۴۰/۷	۱۰۰	۷۲/۳	۴۰/۰	۶۱/۰	کالاهای
۱۴	۱۹۰/۸	۱۶۷/۴	۱۴۶/۲	۱۱۶/۹	۱۰۰	۹۰/۰	۳۹/۶	۳۸/۰	خدمات
۷	۲۲۶/۶	۲۱۱/۷	۱۸۷/۱	۱۳۶/۷	۱۰۰	۷۹/۸	۴۳/۱	۷۷/۲	شاخص کل ^(۱)

۱) شاخص کل منهای ارزش اجاری واحدهای مسکونی ملکی.
مأخذ - مرکز آمار ایران. دفتر شاخص قیمت ها.
مرکز آمار ایران (ر.م).

سالنامه آماری استان کردستان – ۱۳۹۴ – ۲۲- شاخصهای قیمت

۲۲-۲- شاخص قیمت کالاهای و خدمات مصرفی خانوارهای روستایی بر حسب گروههای اختصاصی، اصلی و برخی از گروههای فرعی (۱۳۹۰=۱۰۰)

گروههای کالاهای و خدمات	ضریب اهمیت	۱۳۸۵	۱۳۸۶	۱۳۸۹	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۲	۱۳۹۳	۱۳۹۴	درصد تغییر سال نسبت به سال ۱۳۹۳
شاخص کل	۱۰۰	۲۲۰/۱	۱۹۸/۸	۱۷۶/۰	۱۳۲/۹	۱۰۰	۷۲/۵	۳۷/۶	۱۰۰	۱۰/۷
گروههای اصلی و فرعی :										
خوراکی ها، آشامیدنی ها	۴۴/۲	۲۱۹/۱	۱۹۸	۱۸۲/۴	۱۳۶	۱۰۰	۰	۰	۲۲۰/۱	۱۰/۷
خوراکیها	۴۲	۲۲۰	۱۹۸/۱	۱۸۲/۴	۱۳۶/۱	۱۰۰	۶۹/۳	۳۱/۷	۱۹۸/۱	۱۱/۱
نان و غلات		۱۹۷/۴	۱۶۹/۷	۱۰۲	۱۲۶/۷	۱۰۰	۵۷/۶	۲۱/۵	۱۶۹/۷	۱۳/۴
گوشت قرمز، سفید و فرآوردهای آن ها	۹	۲۱۰	۲۱۱/۵	۲۰۰/۶	۱۰۰/۹	۱۰۰	۸۸/۹	۴۲	۲۰۰/۶	-۰/۲
گوشت قرمز و گوشت ماکیان	۸/۳	۲۰۵/۳	۲۰۸/۱	۱۹۸/۶	۱۰۱/۲	۱۰۰	۸۸/۹	۴۱/۷	۲۰۸/۱	-۱/۳
ماهی ها و صدف داران	۰/۲	۲۶۹/۴	۲۰۰	۲۲۶/۸	۱۴۷/۶	۱۰۰	۸۹/۷	۵۲/۸	۲۰۰/۳	۵/۶
لبنیات و تخم مرغ	۲/۲	۱۹۶/۷	۱۸۶/۷	۱۷۰/۳	۱۳۱/۰	۱۰۰	۷۳/۵	۳۸/۷	۱۸۶/۷	۵/۴
روغن ها و چربی ها		۱۹۶/۹	۱۹۰/۹	۱۸۲/۸	۱۳۵/۸	۱۰۰	۷۳/۸	۳۱	۱۹۰/۹	۳/۱
میوه ها و خشکبار		۲۲۶/۸	۱۹۹/۱	۱۹۷/۱	۱۳۴/۸	۱۰۰	۴۹/۷	۲۲/۹	۱۹۹/۱	۱۳/۹
سزی ها و حبوب	۴/۶	۳۷۲/۶	۲۸۷/۳	۲۰۸	۱۰۷/۹	۱۰۰	۷۳/۶	۳۶/۴	۲۸۷/۳	۲۹/۷
قد و شکر و شیرینی ها	۳/۵	۱۹۷/۷	۱۸۳/۴	۱۶۳/۰	۱۲۱/۱	۱۰۰	۷۹/۶	۵۲	۱۸۳/۴	۷/۲
ادویه و چاشنی ها		۱۹۷/۷	۱۸۶/۱	۱۶۴/۰	۱۱۹/۸	۱۰۰	۸۷/۵	۳۷/۳	۱۸۶/۱	۷/۲
چای و سایر آشامیدنیها (غیرالکلی)		۲۰۲/۶	۱۹۶/۳	۱۸۲/۰	۱۳۳/۷	۱۰۰	۸۷/۱	۳۹/۶	۱۸۲/۰	۳/۲
دخانیات		۲۸۹/۰	۲۸۳/۰	۲۶۸/۲	۱۸۱/۰	۱۰۰	۰	۰	۰	۲/۱
کالاهای غیرخوراکی و خدمات		۲۲۰/۱	۱۹۸/۴	۱۷۰/۶	۱۲۹/۹	۱۰۰	۷۴/۴	۴۳/۷	۱۹۸/۴	۱۰/۹
پوشак و کفش	۸/۲	۳۰۰/۲	۲۷۳/۶	۲۳۴/۹	۱۰۱/۰	۱۰۰	۸۲/۶	۵۱/۷	۲۷۳/۶	۹/۷
مسکن، آب برق و گاز و سایر سوختها		۱۶۲/۳	۱۴۹/۵	۱۲۴/۴	۱۱۰	۱۰۰	۵۶/۹	۳۵/۳	۱۴۹/۵	۸/۶
مسکن		۱۷۴/۳	۱۵۶/۱	۱۳۶/۷	۱۱۴	۱۰۰	۹۲/۴	۶۵/۸	۱۵۶/۱	۱۱/۷
اجاره		۱۷۱/۹	۱۰۰/۱	۱۳۶/۴	۱۱۴/۱	۱۰۰	۹۴/۰	۷۲/۴	۱۰۰/۱	۱۰/۸
تکهداری و تعمیر واحد مسکونی		۲۰۲/۱	۱۶۷/۶	۱۴۰/۴	۱۱۲/۲	۱۰۰	۶۸/۲	۴۷/۲	۱۶۷/۶	۲۰/۶
آب برق و گاز و سایر سوختها		۱۴۷/۷	۱۴۱/۶	۱۰۹/۴	۱۰۵/۲	۱۰۰	۳۹/۷	۲۰/۵	۱۰۹/۴	۴/۳
مبلمان، لوازم خانگی و تعمیر و تکهداری آنها		۲۴۳/۳	۲۳۲/۱	۲۱۱/۰	۱۴۲	۱۰۰	۸۷/۲	۵۱/۶	۲۳۲/۱	۴/۸
بهداشت و درمان		۲۰۵/۸	۲۱۹/۳	۱۷۷/۰	۱۲۵/۲	۱۰۰	۸۸/۸	۴۶/۳	۱۷۷/۰	۱۶/۶
حمل و نقل		۲۰۷/۳	۱۹۰/۹	۱۰۵/۶	۱۱۸/۳	۱۰۰	۸۱/۱	۴۳/۸	۱۹۰/۹	۸/۶
ارتباطات		۱۷۷	۱۱۷/۰	۱۰۸/۳	۱۰۳/۶	۱۰۰	۹۷/۲	۹۷/۲	۱۱۷/۰	۵۰/۶
تفريح و فرهنگ		۲۲۸/۱	۱۹۷/۹	۱۹۷/۷	۱۳۸/۸	۱۰۰	۹۱/۷	۷۲/۵	۱۹۷/۹	۱۵/۳
آموزش		۲۰۷/۴	۱۶۹/۹	۱۳۶/۶	۱۱۴/۷	۱۰۰	۹۰/۸	۸۹/۵	۱۳۶/۶	۲۱/۰
هتل و رستوران		۲۰۷/۷	۲۱۹/۳	۱۸۴/۲	۱۳۵/۱	۱۰۰	۸۲/۶	۴۱/۳	۱۸۴/۲	۱۷/۰
کالاهای و خدمات متفرقه		۲۳۸/۴	۲۲۲/۰	۲۰۶	۱۷۱/۹	۱۰۰	۶۲	۲۷/۸	۲۰۶	۷/۱
گروههای اختصاصی :										
کالاهای		۲۲۳/۲	۲۰۵/۸	۱۸۰	۱۳۷/۴	۱۰۰	۷۰/۲	۳۵/۳	۱۳۷/۴	۸/۵
خدمات		۲۱۰/۶	۱۷۹/۴	۱۰۰/۲	۱۱۹/۲	۱۰۰	۸۰/۷	۴۹/۹	۱۰۰/۲	۱۷/۴
شاخص کل ^(۱)		۲۲۴/۵	۲۰۲/۷	۱۸۰/۱	۱۳۴/۷	۱۰۰	۷۱/۸	۳۶/۴	۹۱/۷	۱۰/۸

(۱) شاخص کل منهای ارزش اجاری واحدهای مسکونی ملکی.

مأخذ - مرکز آمار ایران. دفتر شاخص قیمت ها.

مرکز آمار ایران. (د.م).

